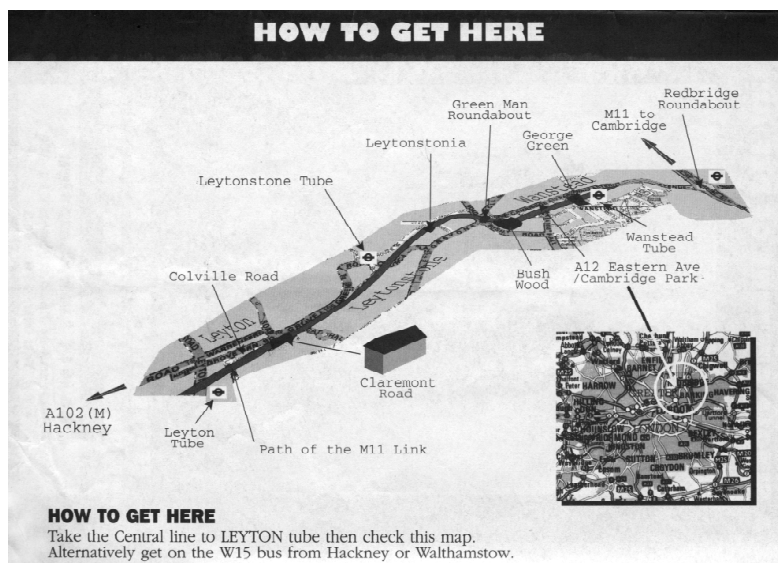

Londyn – kampania przeciwko drodze M11

Pierwszy projekt przeprowadzenia drogi przez dzielnice Wanstead, Leytonstone i Leyton powstał w 1900 roku. Wtedy z powodu sprzeciwu mieszkańców nie wdrożono go w życie. Do pomysłu budowy M11, drogi mającej usprawnić dotarcie do City, Departament Transportu powrócił w 1993 roku. Mieszkańcy trzystu pięćdziesięciu domów przeznaczonych do wyburzenia rozpoczęli zabiegi formalno-prawne zmierzające do zablokowania inwestycji. Sprawę wniesiono do Europejskiej Komisji Ochrony Środowiska, ta jednak wydała opinię negatywną dla mieszkańców, twierdząc iż planowana inwestycja bezpoś-

Plan sytuacyjny nowego dojazdu do autostrady M11 przez wytyczoną przez dzielnice Wanstead, Leytonstone, Leyton.

rednio nie zagraża środowisku naturalnemu.

Pomimo protestów społeczności lokalnej podjęto decyzję o wysiedleniu tysiąca osób, wyburzeniu domów i wycięciu drzew. W obliczu realnego zagrożenia mieszkańcy, przy pomocy organizacji ekologicznych, zdecydowali się bronić swoich racji za wszelką cenę.

Tak zaczęła się trwająca osiemnaście miesięcy operacja *Roadblock*, jedna z najgłośniejszych i najbardziej spektakularnych akcji bezpośrednich w historii Zjednoczonego Królestwa, która nadała kierunek i ukształtowała formę ruchu *Road Protesters*.

Wanstead, 13 września 1993 roku. Na mające rozpocząć niszczycielskie dzieło buldożery oczekiwało stu protestujących. Gdy następnego ranka przybyła ekipa budowlana, zastała mieszkańców blokujących dostęp do drzew przeznaczonych do ścięcia. Wśród nich rósł dwustupięćdziesięcioletni kasztanowiec – duma dzielnicy Wanstead. W obronie kasztanowca stanęli wszyscy mieszkańcy. Wcześniej pomiędzy gałęziami powstał dom, a udekorowane drzewo uzyskało status symbolu kampanii. Walka o drzewo stała się czynnikiem integrującym i spajającym ludzi jednoczących się poprzez wspólne działanie. Wkrótce do mieszkańców zagrożonej dzielnicy dołączyli ekolodzy. Protest połączył jego uczestników bez względu na wiek, pochodzenie, status społeczny czy wyznawane

poglądy. Nadspodziewane zaangażowanie i poświęcenie sprawie przyciągnęło uwagę masmediów.

Jednak mimo rosnącej popularności kampanii i zwiększającego się poparcia dla sprawy dzielnicy Wanstead, Departament Transportu wydał nakaz ścięcia drzewa-symbolu. W dniu 7 grudnia 1993 roku doszło do bezpośredniej konfrontacji. Przez 9 godzin 300 osób własnymi ciałami broniło dostępu do kasztanowca, zacięcie walcząc z 400 policjantami nadzorującymi operację. Pomimo silnego oporu, wieczorem drzewo zostało ścięte, a proces wysiedleń oraz wyburzania domów rozpoczęty.

Uwaga mediów i zainteresowanie opinii publicznej nadały lokalnej sprawie ogólnonarodowy wydźwięk. Dzięki współpracy ekologów z mieszkańcami zmienił się stereotyp protestu i protestujących. Dotąd byli postrzegani przez społeczeństwo jako nie zawsze zrozumiali, budzący nieufność, outsiderzy. Po przez tę zmianę protesty zyskują coraz to szersze poparcie społeczne.